

Шетеля Наталія

кандидат психологічних наук, доцент,
заслужений працівник культури України,
директор інституту
Комунального закладу вищої освіти
«Ужгородський інститут культури і мистецтв»,
м. Ужгород, Україна
ORCID: 0000-0001-8810-4805
e-mail: uzhgorodkkm@gmail.com

ЗАСОБИ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ АКСІОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ У СФЕРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Анотація. У статті розкрито сутність аксіологічного підходу у системі професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі культури і мистецтв. Визначено критерії для відбору педагогічних засобів і технологій реалізації аксіологічного підходу: створення умов для осмислення цінностей і ціннісних орієнтацій як складових світогляду особистості; сприяння усвідомленню особливої ролі цінностей і ціннісних феноменів для людини і суспільства; забезпечення умов для емоційного переживання певних соціально-значущих цінностей і їхнього переведення на рівень конкретних ціннісних пріоритетів особистості; сприяння розкриттю інтелектуального, морального, творчого, професійного потенціалу здобувача освіти; забезпечення реалізації суб'єкт-суб'єктних взаємовідносин в освітньому процесі; створення умов для інтегрованих педагогічних (навчальних і виховних) впливів на особистість з метою її особистісного розвитку; сприяння оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичними і прикладними ціннісними (аксіологічними) знаннями; орієнтованість на формування професійної культури, в т.ч. й аксіологічної.

Схарактеризовано низку педагогічних засобів і технологій реалізації аксіологічного підходу: інтерактивне навчання, дослідницьке (евристичне) навчання, технологія «створення ситуації успіху», технологія розвитку критичного мислення, технологія проєктного навчання («метод проєктів»), технологія створення діалогового простору, а також комп'ютерно-інформаційні технології.

Узагальнено, що практична реалізація аксіологічного підходу забезпечує здійснення процедур імплементації гуманістичних і професійних цінностей в освітню практику.

Ключові слова: педагогіка, професійна підготовка, аксіологічний підхід, ціннісна освіта, навчально-методичні засоби.

Постановка проблеми. Важливим завданням у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців галузі культури і мистецтв є формування у них аксіологічної культури, яка визначається нами як особливий спосіб соціального буття індивіда, що ґрунтується на аксіологічних знаннях й

розвиненій ціннісно-смісловій сфері; вона підтверджується процесами ціннісної самореалізації індивіда, обраними й здійснюваними індивідом життєвими стратегіями.

Аксіологічний підхід в освіті – це спеціально організований освітній процес, що ґрунтується на ціннісно-принципових конструктах і спрямований (за допомогою педагогічних засобів і технологій) на формування професійної культури (зокрема, аксіологічної) майбутніх фахівців різного профілю. Тому реалізація аксіологічного підходу у сфері професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі культури і мистецтв потребує відповідних педагогічних засобів і технологій, процедур імплементації гуманістичних і професійних цінностей в освітню практику з їхнім подальшим відображенням у результатах освітнього процесу.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Теоретичну основу використання аксіологічного підходу в освітньо-виховній практиці становлять дослідження українських і зарубіжних філософів, аксіологів і педагогів. Наприклад, проблема осмислення цінностей і ціннісних орієнтацій як складових світогляду особистості, основи поведінки і ставлення особистості до різних сфер життєдіяльності (особистої, професійної, соціально-громадської) висвітлено в роботах В. Андрушенка (2015), Л. Басвої (2003), Ю. Пелеха і Д. Кукули (2019), А. Ручки (1987), Ш. Шварца (1992); проблематика ціннісно-культурної складової освіти і її ролі як джерела цінностей (загальнолюдських, національних, громадянських, професійних, особистісних) розкрито в наукових працях М. Берковця (2011), П. Ігнатенка (1997), Т. Ловата (2005), Ю. Юшкевича (2015) та ін. Цінними у контексті нашого дослідження є наукові напрацювання Д. Васильєвої (2016), С. Вітвицької (2015), О. Малихіна (2002), в яких досліджено практичний аспект організації освітнього процесу з урахуванням ціннісного підходу.

Важливим мотивом звернення у педагогічній теорії і практиці до аксіологічного підходу є обґрунтована й емпірично перевірена наукова позиція щодо розуміння цінностей і пов'язаних з ними феноменів як вагомих чинників індивідуального і суспільного поступу, визнання об'єктивного характеру ціннісних феноменів у соціокультурному просторі, а також констатування особливої ролі освіти, в т.ч. й вищої, у процесі продукування і промоції духовних цінностей універсального характеру. Аналіз праць вищевказаних дослідників засвідчує про те, що аксіологічний підхід стимулює до реальних суб'єкт-суб'єктних взаємостосунків, зорієнтовує на створення умов для розуміння й усвідомлення цінностей і ціннісних орієнтацій як важливої складової інтелектуального, морального і творчого потенціалу особистості, що має принципове значення у контексті перспективи впровадження аксіологічного підходу в систему професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі культури і мистецтв.

Мета статті – виявити засоби практичної реалізації аксіологічного підходу у сфері професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі культури і мистецтв.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концептуальною основою звернення до аксіологічного підходу є введення здобувача освіти у світ цінностей, набуття ним здатностей до рефлексії, сенсу життя з позиції позитивно-творчих цінностей, сприяння розвитку його індивідуально

значущих ціннісних орієнтацій, що корелюються як з індивідуальними, так і з суспільними інтересами. У зв'язку з цим актуалізується питання оволодіння майбутнім фахівцем у галузі культури та мистецтв методологічними, теоретичними і прикладними ціннісними (аксіологічними) знаннями. При цьому важливим є використання засобів реалізації аксіологічного підходу, змісту освіти й освітнього процесу, що забезпечать входження здобувача освіти у ціннісний дискурс, і передумови для подальшої актуалізації і творення цінностей (духовних і матеріальних).

Розглянемо педагогічні засоби і технології, що уможливають здійснення процедур імплементації гуманістичних і професійних цінностей в освітню практику з їхнім подальшим відображенням у результатах освітнього процесу.

Нами визначено критерії для відбору педагогічних засобів і технологій реалізації аксіологічного підходу: 1) створення умов для осмислення цінностей і ціннісних орієнтацій як складових світогляду особистості; 2) сприяння усвідомленню особливої ролі цінностей і ціннісних феноменів для людини і суспільства; 3) забезпечення умов для емоційного переживання певних соціально-значущих цінностей і їхнього переведення на рівень конкретних ціннісних пріоритетів особистості; 4) сприяння розкриттю інтелектуального, морального, творчого, професійного потенціалу особистості здобувача освіти; 5) забезпечення реалізації суб'єкт-суб'єктного типу взаємовідносин в освітньому процесі; 6) створення умов для інтегрованих педагогічних (навчальних й виховних) впливів на особистість з метою її особистісного розвитку; 7) сприяння оволодіння здобувачами освіти теоретичними і прикладними ціннісними (аксіологічними) знаннями; 8) орієнтованість на формування професійної культури, в т.ч. й аксіологічної. Зважаючи на вказані критерії, до педагогічних засобів і технологій реалізації аксіологічного підходу нами віднесено: інтерактивне навчання, дослідницьке (евристичне) навчання, технологія «створення ситуації успіху», технологія розвитку критичного мислення, технологія проєктного навчання («метод проєктів»), технологія створення діалогового простору, а також комп'ютерно-інформаційні технології. Розглянемо основні характеристики й особливості вказаних педагогічних засобів і технологій.

Інтерактивне навчання.

Інтерактивне навчання – це специфічний феномен сучасної освітньої практики, який визначається як рівноправна комунікація суб'єктів освітнього процесу з метою максимально ефективного оволодіння знаннями і навичками, формування спеціальних і загальних компетентностей у здобувача освіти. При цьому застосування інтерактивного навчання в освітньому процесі передбачає використання різних освітніх методів залежно від дидактичних цілей: 1) методи активізації здобувачів освіти (наприклад, проблемні ситуації, бесіди за круглим столом, рольова гра); 2) методи поглибленого засвоєння навчального матеріалу (проєктна робота, метод сценаріїв, участь у реальних життєвих або професійних ситуаціях, веб-квести); 3) методи фіналізації навчання й контролю результатів (метод презентації, метод комп'ютерної симуляції, робота у малих групах тощо) (Бугай, Крюгер, 2006).

Створення діалогового простору.

У зв'язку із упровадженням інтерактивного навчання у сучасній педагогічній практиці набув популярності метод створення діалогового простору, який ми детермінуємо як певним чином організований процес комунікації, орієнтований на продукування інноваційних рішень або актуалізації особистісного потенціалу (інтелектуального, морального, творчого, професійного).

Англійський дослідник Руперт Вегеріф розглядав діалог у системі сучасних освітніх технологій і як засіб побудови системи знань, і як засіб актуалізації уявлень про інше, що сприяє розумінню себе (наприклад своїх ціннісних преференцій і орієнтацій) і досягненню іншого. Створення діалогового простору в освітньому процесі, на думку експертів, дає можливість активізувати аксіосферу здобувача освіти, становлення й розвиток якої дозволяє вибудовувати освітній процес як світ культури і систему творчої реалізації спільної діяльності (Асташова, Бондырева, Сманцер, 2018).

Дослідницьке (евристичне) навчання.

Одним з ефективних методів оволодіння навичками науково-пізнавальної діяльності вважається метод дослідницького (евристичного) навчання. Сутність цього методу полягає у привнесенні в освітній процес елементів дослідницької діяльності, коли у ролі дослідників виступають здобувачі освіти, які для розв'язку тієї чи іншої проблеми застосовують весь науково-дослідний апарат й проходять шлях від визначення сутності проблеми й формулювання гіпотези її вирішення до здійснення узагальнень і висновків за підсумками проведеного дослідження із застосуванням теоретичних та емпіричних методів.

Провідна ідея застосування дослідницького (евристичного) навчання ґрунтується на довірі до творчого потенціалу кожного здобувача освіти, на його вищому ціннісному статусі, що зумовлює надання пріоритету в усій системі навчання, пізнавально-творчій (пошуковій, дослідницькій, проєктній, художній, конструкторській) діяльності здобувача освіти (Гриненко, 2005). Практичне застосування методу дослідницького (евристичного) навчання забезпечує створення умов для інтегрованих педагогічних (навчальних і виховних) впливів на особу здобувача освіти з метою його особистісного розвитку; сприяє активізації його пізнавального інтересу активізації творчого пошуку; підвищує продуктивність у процесі навчання-дослідження.

Технологія «створення ситуації успіху».

Застосування вказаної технології аргументоване тим, що «позитивні емоції, які народжуються у результаті успішної діяльності, створюють відчуття внутрішнього благополуччя, що, своєю чергою, сприятливо впливає на загальне ставлення людини до навколишнього світу» (Богосвятська, 2013, с.14), при цьому «ситуація успіху мотивує його (здобувача освіти - автор) бажання включитися у навчальний процес, взяти у ньому посильну участь, впливає на формування усвідомленого ставлення до результатів своєї навчальної праці» (Богосвятська, 2013, с.18). Використання в освітньому процесі технології «створення ситуації успіху» сприяє розкриттю інтелектуального, морального, творчого, професійного потенціалу особистості здобувача освіти, а також забезпечує умови для емоційного переживання певних соціально-значущих цінностей (знань й умінь як

цінностей) і їхнього переведення на рівень конкретних ціннісних пріоритетів особистості.

Технологія розвитку критичного мислення.

Критичне мислення тлумачиться як здатність ставити нові питання, добирати різноманітні аргументи, ухвалювати незалежні, продумані рішення, а в освітньо-процесуальному сенсі як «спрямований процес мислення, метою якого є розв'язання проблем, а сутністю – виконання певних операцій-прийомів: аналізу, синтезу, оцінювання як власних думок і результатів діяльності, так й інформації про думки та діяльність інших» (Пометун, 2012, с. 3). Принциповим для нашого дослідження є те, що технологія розвитку критичного мислення забезпечує не лише навички оволодіння інформацією, формування на цій основі особистісної позиції, але й здатність критично її оцінити, осмислити у ціннісній системі координат. Технологія розвитку критичного мислення створює передумови в освітньому процесі для осмислення цінностей і ціннісних орієнтацій як складових світогляду особистості, а також залучення здобувача освіти до теоретичних і прикладних ціннісних (аксіологічних) знань, що забезпечує формування професійної культури, в т.ч. й аксіологічної).

Технологія проектного навчання («метод проектів»).

Значні освітні можливості відкриває практичне застосування технології проектного навчання («метод проектів»). Заснований на особистісно-діяльнісному й особистісно-орієнтованому підходах до організації освітнього процесу, метод проектів мотивує до залучення знань й умінь з різних дисциплін у процесі проектування задля вирішення конкретного пізнавального (освітнього) завдання, а також забезпечує мотивацію до навчання, активізує креативний потенціал здобувача освіти під час виконання проекту. Тобто, технологія проектного навчання («метод проектів») є ефективним засобом практичної реалізації аксіологічного підходу і сприяє створенню у межах аксіорозвивального середовища умов для інтегрованих педагогічних (навчальних і виховних) впливів на здобувача освіти з метою його особистісного (ціннісного) розвитку.

Комп'ютерно-інформаційні технології.

Загальновідомо, що використання в освітньому процесі комп'ютерно-інформаційних технологій забезпечує вдосконалення різних форм навчальної, виховної та наукової взаємодії. Зокрема, «особливу роль у функціонуванні інформаційно-комунікаційного середовища відіграють такі форми: семінари, семінари-відеоконференції (вебінари), асинхронні семінари, віртуальні практичні та лабораторні практикуми (реалізуються засобами універсальних або розроблених комп'ютерних моделей), он-лайн конференції, інтернет-проекти, індивідуальна або групова робота з використанням форуму, чату, електронної пошти, відео-конференції, Skype тощо» (Ярошинська, 2015, с. 327). Упровадження в освітній процес новітніх комп'ютерно-інформаційних технологій – не лише данина інноваційним трендам в освіті, але й важливий засіб реалізації аксіологічного підходу. Адже у процесі використання таких технологій забезпечуються умови для усвідомлення особливої ролі цінностей і ціннісних феноменів для людини та суспільства, відбувається оволодіння здобувачами освіти теоретичними і прикладними ціннісними (аксіологічними) знаннями. Очевидним є факт, що в сучасних освітніх

реаліях проєктування аксіорозвивального середовища повинне передбачати використання комп'ютерно-інформаційних технологій.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Підсумовуючи вищевикладене, зазначимо: аксіологічний підхід у сучасній освіті розглядається як методологічна основа організації освітнього процесу, оскільки цінності виступають системоутворюючим чинником у процесі навчання, виховання і формування особистості, її особистісних якостей і професійних компетентностей, передусім, аксіологічних, як основи аксіологічної культури високого рівня і культури особистості загалом. З іншого боку аксіологічний підхід передбачає, що кожен учасник освітнього процесу є активним ціннісно-мотивованим суб'єктом освітньо-пізнавальної діяльності. Практична реалізація аксіологічного підходу визначає необхідність використання педагогічних засобів і технологій: інтерактивне і дослідницьке (евристичне) навчання; технологія «створення ситуації успіху», розвитку критичного мислення, проєктного навчання («метод проєктів»), створення діалогового простору, комп'ютерно-інформаційні технології тощо. Саме вони ефективно забезпечують здійснення процедур імплементації гуманістичних і професійних цінностей в освітню практику, сприяють створенню аксіорозвивального середовища у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі культури і мистецтв.

Схарактеризовані засоби і технології реалізації аксіологічного підходу не вичерпують проблеми дослідження, мають дискусійний характер і потребують перевірки практикою, що, зрештою, й визначають перспективу подальших досліджень у цьому напрямі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Андрущенко, В. (2015). Ціннісна невизначеність особистості та її подолання засобами освіти. *Вища освіта України*. № 3, сс. 5–13.

Баева, Л. (2003). Ценностные основания индивидуального бытия: Опыт экзистенциальной аксиологии. Москва: Прометей. МПГУ, 240 с.

Пелех, Ю., Кукла, Д. (2019). *Система цінностей майбутнього фахівця і його місце на сучасному ринку праці*. Рівне: «Волинські обереги», 184 с.

Ручка, А. (1987). *Ценностный подход в системе социологического знания*. Киев: Наукова думка, 156 с.

Schwartz, S. (1992) *Universals in the content and structure of values: Theory and empirical tests in 20 countries. Advances in experimental social psychology*. New York: Academic Press, Vol. 25, pp. 1–65.

Berkowitz, Marvin W. (2011). What works in values education. *International Journal of Educational Research*. Vol. 50. Issue 3, pp. 153–158.

Ігнатенко, П. (1997). Аксіологія виховання: від термінології до постановки проблем. *Педагогіка і психологія*. № 1, сс 118–124.

Lovat, T. (2005). What is values education all about? URL: http://www.curriculum.edu.au/verve/_resources/Terry_Lovat_VE_Newsletter.pdf [Дата звернення 12.06.2022]

Юшкевич, Ю. (2015). Освіта як найважливіша ланка реалізації морально-етичних цінностей: український контекст. *Гілея*. Вип. 103 (12), сс. 277–280.

Васильєва, Д. (2016). Методологічні засади реалізації аксіологічного підходу до навчання математики в школі. *Український педагогічний журнал*. № 2, сс. 42–49.

Вітвицька, С. (2015). Аксіологічний підхід до виховання особистості майбутнього вчителя. *Креативна педагогіка*. Вип. 10, сс. 63–67.

Малихіна, О. (2002). Особистісно зорієнтована модель навчання та її аксіологічна сутність. *Рідна школа*. № 10, сс.13–17.

Бугай, Н., Крюгер, О. (2006). Інтерактивні методи навчання. *Професійно-технічна освіта: інноваційний досвід, перспективи*. Вип. 2, сс. 114–126.

Асташова, Н., Бондырева, С., Сманцер, А. (2018). Развитие аксиосферы будущего педагога в диалоговом пространстве современного образования. *Образование и наука*. № 20 (7), сс. 32–67.

Гриненко, І. (2005). Евристичний метод як засіб організації творчої навчальної діяльності на факультеті іноземних мов. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*. Вип. 3 (13), сс. 126–130.

Богосвятська, А.-М. (2013). Особливості застосування технології створення ситуації успіху на уроках світової літератури. *Зарубіжна література в школах України*. № 11, сс. 14–18.

Пометун, О. (2012). Методика розвитку критичного мислення на уроках історії. *Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання*. № 3, сс. 3–7.

Ярошинська, О. (2015). Теоретичні і методичні засади проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Житомир, 544 с.

REFERENCES

Andrushchenko, V. (2015). Tsinnisna nevyznachenist osobystosti ta yii podolannia zasobamy osvity [Value uncertainty of the individual and its overcoming by means of education]. *Vyshcha osvita Ukrainy*. No 3, ss. 5–13. [in Ukrainian]

Bayeva, L. (2003). *Tsennostnyye osnovaniya individualnogo bytiya: Opyt ekzistentsialnoy aksiologii* [Value foundations of individual being: an experience of existential Axiology]. Moskva: Prometey. MPGU. 240 s. [in Russian]

Pelekh, L. (2014). *Teoriia i metody aksiolohichnoi osvity v Polshchi: porivnialnyi aspekt* [Theory and methods of axiological education in Poland: comparative aspect]: monohrafiia. Rivne: DM. 401 s. [in Ukrainian]

Ruchka, A. (1987). *Tsennostnyi podkhod v sisteme sotsiologicheskogo znaniya* [The value approach in the system of sociological knowledge]. Kyiv: Naukova dumka. 156 s. [in Russian]

Schwartz, S. (1992). *Universals in the content and structure of values: Theory and empirical tests in 20 countries. Advances in experimental social psychology*. New York: Academic Press, Vol. 25, pp. 1–65. [in English]

Berkowitz, Marvin W. (2011). What works in values education. *International Journal of Educational Research*. Vol. 50. Issue 3, pp. 153–158. [in English]

Ihnatenko, P. (1997). Aksiologhiia vykhovannia: vid terminolohii do postanovky problem [Axiology of education: from terminology to problem statement]. *Pedahohika i psykhologhiia*. No 1, ss. 118–124. [in Ukrainian]

Lovat, T. (2005). *What is values education all about?* URL: http://www.curriculum.edu.au/verve/_resources/Terry_Lovat_VE_Newsletter.pdf [Data zvernennia 12.06.2020]. [in English]

Yushkevych, Yu. (2015). Osvita yak naivazhlyvisha lanka realizatsii moralno-etychnykh tsinnosti: ukrainskyi kontekst [Education as the most important link in the implementation of moral and ethical values: the Ukrainian context]. *Hileia*. Vyp. 103 (12), ss. 277–280. [in Ukrainian]

Vasylieva, D. (2016). Metodolohichni zasady realizatsii aksiolohichnoho pidkhotu do navchannia matematyky v shkoli [Methodological bases of realization of the axiological approach to teaching mathematics at school]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal*. No 2, ss. 42–49. [in Ukrainian]

Vitvytska, S. (2015). Aksiolohichni pidkhid do vykhovannia osobystosti maibutnoho vchytelia [Axiological approach to the education of the future teacher]. *Kreatyvna pedahohika*. Vyp. 10, ss. 63–67. [in Ukrainian]

Malykhina, O. (2002). Osobystisno zoriientovana model navchannia ta yii aksiolohichna sutnist [Personally oriented model of learning and its axiological essence]. *Ridna shkola*. No 10, ss.13–17. [in Ukrainian]

Buhai, N., Kriuher, O. (2006). Interaktyvni metody navchannia [Interactive teaching methods]. *Profesiino-tekhnicna osvita: innovatsiinyi dosvid, perspektyvy*. Vyp. 2, ss. 114–126. [in Ukrainian]

Astashova, N., Bondyreva, S. ta Smantser, A. (2018). Razvitiye aksiosfery budushchego pedagoga v dialogovom prostranstve sovremennogo obrazovaniya [Development of the axiosphere of the future teacher in the dialogue space of modern education]. *Obrazovaniye i nauka*. № 20 (7), ss. 32–67. [in Russian]

Hrinenko, I. (2005). Evrystichniy metod yak zasib organizatsii tvorchoi navchalnoi diialnosti na fakulteti inozemnykh mov [Heuristic method as a means of organizing creative learning activities at the Faculty of Foreign Languages]. *Naukoviy chasopys Natsionalnopo pedahohichnoho universitetu im. M.P. Drahomanova*. Seriya 16. *Tvorcha osobistist uchitelia: problemy teorii i praktyky*. Vyp. Z (13), ss. 126–130. [in Ukrainian]

Bohosviatska, A.-M. (2013). Osoblyvosti zastosuvannia tekhnolohii stvorennia sytuatsii uspikhu na urokakh svitovoi literatury [Features of application of technology of creation of a situation of success at lessons of world literature]. *Zarubizhna literatura v shkolakh Ukrainy*. No 11, ss. 14–18. [in Ukrainian]

Pometun, O. (2012). Metodyka rozvytku krytychnoho myslennia na urokakh istorii [Methods of developing critical thinking in history lessons]. *Istoriia i suspilstvoznavstvo v shkolakh Ukrainy: teoriia ta metodyka navchannia*. No 3, ss. 3–7. [in Ukrainian]

Yaroshynska, O. (2015). *Teoretychni i metodychni zasady proektuvannia osvitnoho seredovyshcha profesiinoy pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoi shkoly* [Theoretical and methodical bases of designing the educational environment of professional training of future primary school teachers]. Zhytomyr, 544 s. [in Ukrainian]

MEANS OF PRACTICAL IMPLEMENTATION OF THE AXIOLOGICAL APPROACH IN THE FIELD OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS FOR CULTURE AND ARTS

Natalia Shetelia

Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor,
Honoured Art Worker of Ukraine
Director at the institute of the Municipal University
“Uzhhorod Institute of Culture and Art”,
Uzhhorod, Ukraine.
ORCID: 0000-0001-8810-4805
e-mail: uzhgorodkkm@gmail.com

Abstract. The article reveals the essence of the axiological approach in the system of professional training of future specialists in the field of culture and arts.

Criteria for selection of pedagogical means and technologies of realization of the axiological approach are defined, in particular:

creating conditions for understanding values and value orientations as components of the worldview of the individual; promoting awareness of the special role of values and value phenomena for man and society; providing conditions for the emotional experience of certain socially significant values and their transfer to the level of specific value priorities of the individual; promoting the disclosure of intellectual, moral, creative, professional potential of the student; ensuring the implementation of subject-subject relationships in the educational process; creation of conditions for integrated pedagogical (educational and upbringing) influences on the personality for the purpose of its personal development; promoting the mastery of theoretical and applied value (axiological) knowledge by higher education students; focus on the formation of professional (including axiological) culture.

A number of pedagogical tools and technologies for implementing the axiological approach have been characterized: interactive learning, research (heuristic) learning, technology for “creating a situation of success”, technology for developing critical thinking, technology for project-based learning (“project method”), technology for creating a dialogue space, as well as computer information technology. It is summarized that the practical implementation of the axiological approach ensures the implementation of procedures for the implementation of humanistic and professional values in educational practice.

Keywords: pedagogy, professional training, axiological approach, value education, teaching aids.

Стаття надійшла до редакції: 14.02.2022 р.